

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 35

Helmond, 15 maart 2022
Onderwerp: Voortgang nieuwbouwlocatie Jan van Brabant

Zaaknummer: 50912437

Geachte leden van de gemeenteraad,

Uw raad heeft op 13 april 2021 twee opdrachten aan het college gegeven om nader uit te werken. Ten eerste het scenario nieuwbouw voor de huidige locatie Molenstraat met het bestuur van Jan van Brabant en ten tweede de optie tot doordecentralisatie voor het Jan van Brabant college.

In het kort

Na het raadsbesluit in april 2021 is er in nauw overleg met het Jan van Brabant onderzoek gedaan naar mogelijke locaties. In samenspraak is er een voorkeurslocatie gevonden die zowel aan de kaders van de raad als aan de ambities van het Jan van Brabant voldoet. Ook kan deze locatie binnen de gestelde planning tot goed resultaat leiden. De binnenstedelijke locaties die aan deze eisen voldoen liggen niet voor het oprapen. Het resultaat, de locatie Suytknoop, wordt daarom met trots gepresenteerd. Met de keuze voor een voorkeurslocatie is er nog geen definitief besluit genomen. De locatie moet nog verder worden uitgewerkt.

Tegelijkertijd hebben we de mogelijkheden voor doordecentralisatie onderzocht. Uitgangspunt hierbij zijn kostenneutraliteit en een gelijk speelveld voor het voortgezet onderwijs. Beide partijen zijn het eens geworden over de uitgangspunten voor de uitwerking tot een overeenkomst.

Hieronder informeren we u graag over de afwegingen die zijn gemaakt en de te nemen vervolgstappen.

Locatie

Afwegingskader

Samen met het Jan van Brabant zijn we de afgelopen maanden in overleg gegaan over een passende locatie. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- er dient eerst gezocht te worden binnen het grondbezit van de gemeente;
- de locatie dient in de nabijheid van een sportvoorziening te zijn;
- er wordt rekening gehouden met spreiding van de VO locaties;
- bij de locatiebepaling worden de ontwikkelplannen van de stad meegenomen.

In een locatiestudie zijn de kansen en belemmeringen van acht gemeentelijke locaties in kaart gebracht. Naast deze kaders zijn onder andere de ambities van het Jan van Brabant (onderwijskundig) aan het afwegingskader toegevoegd.

Dit heeft geleid tot een beoordeling op de volgende aspecten:

1. Beschikbaar oppervlak om het gebouwde programma en overige voorzieningen te realiseren (buitenruimte, parkeren en fietsenstalling);
2. Mogelijkheid tot realisatie gemeentelijke ambities (stedenbouwkundig, bredere ontwikkeling c.q. de schaalsprong van Helmond);
3. Ligging ten opzichte van verzorgingsgebied en ondersteunende maatschappelijke voorzieningen (waaronder sport);
4. Ruimtelijke ordening (bestemmingsplan en noodzaak tot aanpassing/wijziging);
5. Mogelijkheid tot realisatie onderwijskundige ambities;
6. Planning (start bouw is voorzien in 2025);
7. Infrastructuur (bereikbaarheid).

Tijdens de gesprekken is uitdrukkelijk gesproken over de wens van het Jan van Brabant om (al dan niet tijdelijk) extra leerlingen te kunnen huisvesten. De locatie zou hiervoor in ieder geval wat extra ruimte moeten hebben.

Binnenstedelijke ontwikkeling vraagt om vastleggen voorkeurslocatie

Meerdere locaties hebben voldoende potentie (zowel ruimtelijk, als onderwijskundig) voor het realiseren van de nieuwbouw. Voor al deze locaties geldt echter dat er kansen en belemmeringen zijn en er ander ontwikkelingspotentieel is dat concurreert met het Jan van Brabant. Door nu een voorkeurslocatie te benoemen geven wij duidelijkheid. Dit is zowel in het belang van de ambities voor goede onderwijshuisvesting als de schaalsprong van Helmond. Met het uitwerken van de voorkeurslocatie krijgen de onderwijskundige ambities voldoende prioriteit en hoeven de ontwikkelingen op de andere locaties niet “on hold” te worden gezet.

We kiezen voor de voorkeurslocatie Suytknoop

Uit de locatiestudie komt de plek ten zuiden van de Suytkadebrug, de zogenoemde Suytknoop, als beste locatie naar voren. Met de locatie Suytknoop heeft de gemeente een locatie gevonden die voldoet aan de door de raad gestelde uitgangspunten:

- Het terrein is reeds eigendom van de gemeente
- De locatie ligt direct naast de sportzaal
- Ten opzichte van de andere VO-scholen is er sprake van een goede spreiding
- De inpassing van het Jan van Brabant is in lijn met de ambities voor de Suytknoop en de reeds gerealiseerde plannen in de directe nabijheid.

Daarbij is de locatie Suytknoop een zeer zichtbare locatie. De locatie ligt centraal in het verzorgingsgebied en kan een impuls geven aan de levendigheid van dit gedeelte van de stedelijke ontwikkeling Suytkade. De locatie is goed bereikbaar met de fiets. Het bestemmingsplan biedt al ruimte voor maatschappelijke doeleinden. Tenslotte is er ruimte om extra oppervlak aan de school toe te voegen. Wel moet zorgvuldig worden gekeken naar de gewenste bouwhoogte vanuit onderwijskundige logistiek ten opzichte van de binnenstedelijke ambities.

De locatie zal wel vragen om een integrale ontwikkeling, aangezien er meer potentie en ruimte op de locatie is voor wonen en werken. Het Brainportonderwijs is, samen met het tweetalig onderwijs, het profiel voor de school. Brainportonderwijs verbindt de school met de maatschappij om haar heen. Er wordt gewerkt volgens het principe van onderzoeken, ondernemen en ontwerpen. Wereldburgerschap en samenwerking met de omgeving zijn belangrijke elementen. Deze vorm van onderwijs bereidt leerlingen optimaal voor op de maatschappij waarin zij terechtkomen. Ontwikkeling van het Jan van Brabant, in samenhang met aanvullende, ondersteunende plannen kan elkaar versterken.

Wat moet nog nader worden uitgewerkt

Een nadere uitwerking moet duidelijk maken welke kansen en eventuele beperkingen zitten aan de locatie. Het betreft een vertaling in een massastudie waarin de “platte” locatiestudie ruimtelijk wordt gemaakt en

inzichtelijk wordt hoe het volume van het gebouw zich verhoudt ten opzichte van de reeds bestaande gebouwen in de omgeving en overige planvorming.

Voor de locatiestudie is uitgegaan van globale ruimtebehoefte (zowel gebouwd programma als buitenruimte). Nu er een voorkeurslocatie bekend is kan worden bekeken wat dit praktisch betekent. Zo bevat het globale programma voor buitenruimte niet alleen het schoolplein, maar ook een fietsenstalling en parkeerplaatsen. Het aantal te realiseren parkeerplaatsen is afhankelijk van de beschikbare parkeergelegenheid in de omgeving, de benodigde parkeergelegenheid van de school en het aanvullende programma.

Planning vervolg

De daadwerkelijke planvorming (het ontwerp) van de school wordt pas over anderhalf jaar opgepakt, maar het is belangrijk om de potentie van de locatie en eventuele belemmeringen op korte termijn in kaart te brengen. Een binnenstedelijke locatie vraagt immers om zorgvuldige afstemming, besluitvorming en communicatie met een veelheid aan betrokkenen en geïnteresseerden.

Het streven is daarom om nog voor de zomervakantie de locatie nader uit te werken. In het najaar van 2022 komt de definitieve locatiekeuze dan ter besluitvorming richting het college.

Doordecentralisatie

In samenhang met het besluit om vervangende nieuwbouw voor de huidige locatie Molenstraat heeft het Jan van Brabant (JvB) gevraagd om doordecentralisatie van de huisvestingsmiddelen. Bij doordecentralisatie (DDC) wordt de jaarlijkse rijksvergoeding van de gemeente en daarmee de uitvoering van de zorgplicht voor onderwijshuisvesting aan het schoolbestuur overgedragen. Hiermee wordt het schoolbestuur zelf verantwoordelijk voor huisvesting en kan daarmee de budgetten voor investering en onderhoud strategisch inzetten. Met het besluit om voor de locatie Molenstraat te voorzien in nieuwbouw is een logisch moment ontstaan om de wens van het JvB tot doordecentralisatie te onderzoeken.

Met doordecentralisatie kan het JvB strategisch omgaan met de opgave en toekomstbestendige huisvesting realiseren. Zowel het budget voor de investering voor de nieuwbouw als de budgetten voor instandhouding van dit gebouw zijn daarmee in één hand, namelijk die van het schoolbestuur. Hiermee kan een strategische afweging door het schoolbestuur worden gemaakt voor bijvoorbeeld extra investeringen in het gebouw die tijdens de gebruiksfase terug te verdienen zijn. Voor aanvullende investeringen in bijvoorbeeld zonnepanelen tijdens de levensduur van het gebouw is de school niet langer afhankelijk van besluitvorming en begrotingsruimte van de gemeente.

De eerste verkenningen zijn in goed overleg gevoerd en hebben ertoe geleid dat zowel het JvB als het college een volgende stap wil nemen. Er ligt op dit moment een notitie op hoofdlijnen, waarin de afspraken in grote lijnen staan. De volgende stap is het vertalen van de wederzijdse voorwaarden voor doordecentralisatie naar een overeenkomst.

Voorwaarden DDC: kostenneutraliteit en gelijk speelveld

Het college heeft zich positief uitgesproken over de DDC, mits er in de basis sprake is van kostenneutraliteit en een gelijk speelveld. Uit analyse is gebleken dat het mogelijk is om een DDC, in de basis, kostenneutraal te laten verlopen, mits er nadere afspraken worden gemaakt over de timing en (financierings)voorwaarden. Ook het gelijke speelveld kan worden gegarandeerd.

Kostenneutraliteit

Ons uitgangspunt voor doordecentralisatie is "kostenneutraliteit": dit betekent dat de bijdrage die het JvB jaarlijks zou ontvangen in beginsel gelijk is aan de situatie waarin de gemeente zelf de investering doet.

Er zijn rondom dit onderwerp nog een aantal aspecten die op een later moment pas duidelijk worden en verdere uitwerking vragen. Ten eerste: aangezien doordecentralisatie vraagt om overdracht van verantwoordelijkheden en eigendom, is er een risico dat er toch aanvullende kosten gemaakt moeten

worden. Sommige financiële zaken kunnen voor de gemeente anders geregeld zijn dan bij een school. Zo kan er bijvoorbeeld sprake zijn van een ander rentepercentage of zit er een verschil in BTW. Dat kan leiden tot extra financieringskosten. Daarnaast moet het specifieke moment van (financiële) doordecentralisatie nog uitgewerkt worden. In onze huidige begroting gaan we uit van de bouw van de school in de periode 2025-2027. De vraag is wanneer het geschikte moment is om de overeenkomst in te laten gaan. Tot slot is en blijft het budget voor de realisatie van de nieuwbouw een risico gezien de huidige marktsituatie. De bouwkosten bijvoorbeeld blijven stijgen. Een eventueel tekort merken we pas op het moment van aanbesteding en realisatie.

Bij de nadere uitwerking zal in kaart worden gebracht of en waar risico's zijn voor de kostenneutraliteit en op welke wijze we deze kunnen opvangen. In zowel de traditionele situatie als bij doordecentralisatie ligt de bekostiging en besluitvorming bij uw raad. De raad blijft hierin haar budgetrecht behouden en het uiteindelijke voorstel wordt ter goedkeuring aan u voorgelegd.

Gelijk speelveld voortgezet onderwijs

De overige schoolbesturen in het voortgezet onderwijs zijn al doorgedecentraliseerd. Hiermee ontstaat er dus een gelijk speelveld doordat alle schoolbesturen in Helmond straks zelf de mogelijkheid hebben om adequate huisvesting te realiseren. Gelijk speelveld betekent ook dat de basisvoorwaarden voor alle DDC-overeenkomsten van scholen hetzelfde zijn. De DDC-overeenkomsten zullen echter op een aantal punten verschillen. Bedragen die per leerling worden vergoed kunnen niet één op één met elkaar worden vergeleken. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met de huisvestingssituatie: o.a. aantal leerlingen, niveau leerlingen, aantal en grootte gebouwen, leeftijd gebouwen en type onderwijs. Voor de gemeente is echter altijd dezelfde basiskwaliteit van de huisvesting en de benodigde voorzieningen het uitgangspunt.

Omvang DDC: locatie Deltaweg

Om te voorkomen dat er met het JvB verschillende DDC-overeenkomsten lopen, moeten alle schoollocaties onderdeel gaan uitmaken van de nog te sluiten overeenkomst. Het einde van economische levensduur van de locatie Deltaweg (40 jaar) wordt in 2028 bereikt. De aard (nieuwbouw of renovatie) en de omvang van de opgave voor de Deltaweg is op dit moment nog niet inzichtelijk te maken. Vandaar dat nu wordt volstaan met toezeggingen over het moment van afstemming over deze opgave. Pas na deze afstemming kunnen ook de financiële aspecten in kaart worden gebracht en worden toegevoegd aan de overeenkomst en business case. Besluitvorming daartoe ligt te zijner tijd bij de raad.

Planning vervolg

De komende periode werken we de doordecentralisatieovereenkomst met het JvB verder uit. De verwachting is dat we de doordecentralisatieovereenkomst in het laatste kwartaal van dit kalenderjaar aan de raad ter besluitvorming kunnen aanbieden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris